

Sjećanje na prof. Egona Baumana

Proslava 90. godišnjice rođenja profesora Egona Baumana, prije otprilike dvije i pol godine, bila je radostan povod za prijatelje, kolege i poštovatelje da se sastanemo, pogledamo unatrag i osvrnemo se ukratko na njegovu pionirsku ulogu i sve što je učinio za afirmaciju kemijsko-inženjerske struke u Hrvatskoj otkako je, ranih 1960-ih, počeo djelovati kao sveučilišni nastavnik i voditelj Katedre za tehnološke operacija Kemijsko-tehnološkog odjela za naftu u Sisku. Dosta toga, uključujući brojne vodeće funkcije koje je obnašao kao i o njegovom javnom djelovanju, tom je prilikom rečeno i dokumentirano, a to što su kolege i prijatelji iz moje generacije: Vladimir Mahalec, Viktor Simončić, Dinko Sinčić, Đurđa Vasić-Rački, Grozdana Bogdanić, Branko Tripalo i Želimir Kurtanjek, kojima je kemijsko-inženjerstvo postalo poziv i koji su, svako u svojem području, ostavili zapažen trag, tom prilikom napisali u prigodnim osobnim osvrtima objavljenim u CABEQ-u, iznijelo je na površinu ono što je ljudski gledano najvrednije, a o čemu biografski podatci obično ne govore. Ta osobna iskustva i viđenja odražavaju ono što sam sam tih davnih godina neposredno doživio kao njegov najbliži suradnik, najprije kao asistent, a potom i mlađi kolega sveučilišni nastavnik.

Zaista, Egon Bauman bio je iznimna ličnost, prije svega dobar čovjek, topao i suzdržan u ophođenju, nikad šef, već mentor, profesor-gentlemen, intelektualac koji je prepoznao i promicao prave vrijednosti, te svoje asistente i sve ostale tada mlade lavove/lavice, koji su pokazali iskrenu želju za učenjem i napredovanjem, te sa zdravom ambicijom smjerno radili na vlastitom stručnom profiliranju i usavršavanju, inspirirao, ohrabrivao, poticao i podržavao. Biti u njegovom društvu značilo je biti permanentno izložen atmosferi koja je širila vidike i stimulirala stjecanje adekvatnih znanja i slobodu misli, što je zapravo inspiriralo i motiviralo cijelu našu generaciju, posebno nas koji smo bili spremni učiniti velik korak i otisnuti se u nepoznati svijet, ovladati jezicima, steći nova životna iskustva i spoznaje, ovladati potrebnim znanjima i kompetencijama te, shodno njegovoj viziji nakon povratka, dovesti do stvaranja kritične mase kemijsko-inženjerskih znanja koja bi omogućila da se naša struka u Hrvatskoj izdigne i izbori za ravnopravan položaj s tradicionalnim inženjerskim područjima, tj. strojarstvom, elektrotehnikom i građevinarstvom. Nažalost, stjecanjem raznih nesretnih okolnosti, uglavnom posljedicama prve svjetske naftne krize koje je dovela ubrzo i do gašenja Odjela u Sisku, do toga nije došlo, a mi smo se raspršili u potrazi za adekvatnim zaposlenjima, kud koji. Za prof. Baumana sve je to imalo i sretan ishod, jer je našao adekvatno radno mjesto na PBF-u, par minuta hoda od svojeg stana, gdje je nastavio predano raditi implementirajući svoje bogato kemijsko-inženjersko znanje u korist prehrambene industrije. Njegova radna soba na PBF-u bila mi je uvijek otvorena, a mi smo nastavili surađivati na moderniziranju nastavnih programa i sadržaja sve do mojeg konačnog odlaska u Nizozemsku sredinom 1987. Sve te godine bili smo u vezi, a ja sam ga rado posjećivao rijetkim prilikama kad bi me put doveo u Zagreb. Rado je slušao o tome čime se bavim, posebno o mojim istraživanjima vezanim za odnos hidrodinamike i separacijskih performansi različitih uređaja za kontaktiranje plinova i

kapljevina, što je oduvijek poticalo njegovu neutaživu znanstveno-tehničku radoznalost, o čemu je raspravljao vrlo pasionirano i lucidno rukovođen svojim analitičkim duhom i nadasve imponirajućom pronicljivošću i tehničkim razumom.

Zadnji takav osebujni razgovor imali smo prije desetak godina, prilikom susreta koji je počeo šaljivom anegdotom, čega je uvijek bilo u našem odnosu, posebno vezano za moje prijekorno držanje prema njegovu strastvenom pušenju, posebno onih najranijih dana, dok sam se još bavio vrhunskim sportom i često kao suputnik u njegovu autu vozio se dobro nadimljen na posao u Sisak i

natrag. Kako su mi tom prilikom u Zagrebu obveze ostavile nekoliko slobodnih sati, nazvao sam ga i najavio da bih ga volio vidjeti. On je radosno reagirao i rekao: dođi kad ti je zgodno, mi smo ionako kući. Petnaest minuta kasnije pozvonio sam na ulaznim vratima. On se javio na interfon i kad je čuo da sam to ja, otvorio je ulazna vrata, a ja se uputio do lifta i popeo do njihovog stana i pozvonio. Ali, umjesto njega kako sam očekivao, otvorila mi je njegova supruga, i nakon pozdrava i izmjene par kurtoaznih riječi saopćila da me Egon čeka u dnevnoj sobi. U par koraka bio sam na pragu i ugledao ga kako nekako zagonetno nasmiješen sjedi u svojoj udobnoj fotelji okružen knjigama, dok se u ruci koju je podignuo u pozdrav, na moje zaprepaštenje, koje nisam

uspio sakriti, dimila cigareta. Naravno, sjetivši se da sam ga deset godina prije toga silom prilika posjetio u bolnici, gdje se oporavljao od srčanih tegoba, odmah sam navalio: pa što ja to vidim, pa što su doktori još onda rekli, itd. Što sam se ja više pjenio to je njegovo lice bivalo sve ozarenije, a onda mi je poprimivši svoj razoružavajući osmijeh rekao: "Zarko morao sam zapaliti, jer imam poseban razlog, danas obilježavam svečano sedamdeset-godišnjicu početka pušenja!!!". Naravno, ostao sam bez riječi, a on je bio tu, u dobrom zdravlju i lucidan u svojim odgovorima kao i obično, pa sam se brzo pomirio sa saznanjem da je on bio poseban i u tome, tj. pušio je nekako sa stilom i na neki njemu svojstven način koji izgleda nije štetio njegovom zdravlju, te se prepustio zadovoljstvima razgovora koji je uslijedio.

Proletjelo je još deset godina, a zadnji put sam ga posjetio povodom proslave njegovog 90. rođendana, kada smo prof. Želimir Kurtanjek i ja proveli sat – dva u ugodnom druženju i razgovoru s njime i njegovom suprugom.

Dočekao je duboku starost i tiho otišao, a meni to što smo dijelili i doživjeli ostaje kao posebno drago sjećanje. Kako je vrijeme odmicalo i godine se skupljale na mojim leđima, ja sam sve više cijenio njegov osobni i stručni stav i poglede, te posebno njemu svojstven, suptilan način kojim je u svoju okolinu emitirao pozitivne valove i u najtežim trenucima, i tako, onako usput kultivirao i naše poglede na život, struku i sve oko nas. Kad pogledam unatrag, mogu biti sretan da sam te godine kada se čovjek formira bio uz njega jer se, surađujući i družeći se s njime, kako Arsen kaže u jednoj pjesmi, "moj život punio", a tim sam pravim vrijednostima kao čovjek i profesionalac ostao vjeran i ustrajno slijedim taj put. Hvala mu!

Žarko Olujić, FAiChE
Delft, 19. prosinca 2016.